

ODLUKA

O UTVRĐIVANJU KRITERIJUMA I MERILA ZA OCENU STRUČNOSTI, OSPOSOBLJENOSTI I DOSTOJNOSTI ZA IZBOR SUDIJA I PREDSEDNIKA SUDOVA

("Sl. glasnik RS", br. 49/2009)

Član 1

Sudija i predsednik suda, pored uslova za rad u državnim organima, završenog pravnog fakulteta, položenog pravosudnog ispita i radnog iskustva posle položenog pravosudnog ispita, moraju da zadovolje i zahteve za izbor u pogledu stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti.

Stručnost podrazumeva teorijsko i praktično znanje potrebno za obavljanje sudijske funkcije.

Osposobljenost podrazumeva veštine koje omogućavaju efikasnu primenu specifičnih pravnih znanja u rešavanju sudskih predmeta.

Dostojnost podrazumeva moralne osobine koje sudija treba da poseduje i ponašanje u skladu sa tim osobinama.

Član 2

Ovom odlukom utvrđuju se kriterijumi i merila za:

- 1) prvi izbor sudije na trogodišnji mandat;
- 2) izbor sudije na stalnu funkciju po isteku trogodišnjeg mandata;
- 3) izbor za sudiju suda višeg stepena;
- 4) izbor predsednika suda;
- 5) izbor na stalnu funkciju sudije koji je biran po ranijim propisima i koji u vreme izbora vrši sudijsku dužnost.

I. Prvi izbor sudije na trogodišnji mandat

Član 3

Prvi izbor sudije na trogodišnji mandat odnosi se na lice koje se prvi put kandiduje za obavljanje sudijske funkcije.

1) Stručnost

Član 4

Merila za ocenu stručnosti svrstavaju se prema osnovnim i dopunskim merilima.

Osnovna merila su:

- 1) prosečna ocena na studijama;
- 2) dužina studiranja;
- 3) ocena rada.

Dopunska merila su:

- 1) akademski naziv (magistar ili doktor pravnih nauka);
- 2) objavljeni stručni radovi.

Osnovna merila se izražavaju u bodovima.

Bodovi za uspeh na studijama izračunavaju se tako što se prosečna ocena na studijama pomnoži sa brojem 10.

Bodovi za dužinu studiranja izračunavaju se tako, što se 100 bodova, za dužinu studiranja od četiri godine, umanjuje za po 10 bodova, na svakih šest meseci dužeg studiranja.

Ocena rada je merilo praktičnog znanja kandidata, prema poslovima koje je kandidat obavljao posle položenog pravosudnog ispita.

Bodovi za ocene rada su:

100 bodova za ocenu - naročito se ističe;

80 bodova za ocenu - ističe se;

60 bodova za ocenu - dobar;

40 bodova za ocenu - zadovoljava.

Kandidati koji nisu sudijski pomoćnici ocenjuju se na osnovu izveštaja organa, organizacije, advokatskih komora i principala kod kojih su radili na praksi.

Ako više kandidata, primenom ovih merila, ostvare isti broj bodova, prednost ima kandidat koji ima duži staž posle položenog pravosudnog ispita.

Član 5

Stručnost sudije za prekršaje koji se kandiduje za prekršajni sud sagledava se prema osnovnim i dopunskim merilima.

Osnovna merila su:

- 1) broj i vrsta predmeta u radu;

- 2) broj meritorno rešenih predmeta i predmeta rešenih na drugi način;
- 3) broj potvrđenih, preinačenih i ukinutih odluka po pravnom leku;
- 4) vreme izrade odluke;
- 5) procenat ispunjenosti orijentacione norme i koeficijent ažurnosti;
- 6) broj predmeta u kojima je zastarelo vođenje postupka, a koji se mogu pripisati očiglednom propustu kandidata.

Dopunska merila su:

- 1) akademski naziv (magistar ili doktor pravnih nauka);
- 2) objavljeni stručni radovi;
- 3) učešće u programima stručnog usavršavanja.

Merila za ocenu stručnosti iz člana 4. ove odluke primenjuju se i na stručne saradnike u organima za prekršaje koji se kandiduju za prekršajni sud.

2) Osposobljenost

Član 6

Osposobljenost podrazumeva veštine koje omogućavaju efikasnu primenu specifičnih pravničkih znanja u rešavanju sudskih predmeta.

Osposobljenost je uslovljena: dobrim poznavanjem materijalnog i procesnog prava, poznavanjem Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, svešću o potrebi proučavanja predmeta, umešnošću, sposobnošću analitičkog i sintetičkog mišljenja, rasuđivanjem po vlastitom razumu, jasnim izražavanjem, uzornom pismenošću, marljivošću, samokontrolom, smislom za kolegijalnu saradnju i kulturom ophođenja.

Osposobljenost za vršenje sudijske funkcije sudijskog pomoćnika utvrđuje se na osnovu ocene rada sudijskog pomoćnika i mišljenja koje daju sudija, odnosno veće i sednica sudskog odeljenja u koje je sudijski pomoćnik raspoređen.

Osposobljenost za vršenje sudijske funkcije advokata, odnosno advokatskog pripravnika utvrđuje se na osnovu vrednovanja njihovog rada i mišljenja advokatske komore u čiji imenik je advokat upisan, odnosno mišljenja principala kada je kandidat advokatski pripravnik.

Osposobljenost sudije za prekršaje koji je kandidat za sudiju ocenjuje se na osnovu vrednovanja njegovog rada i mišljenja sednice sudija u organu za prekršaje i veća za prekršaje.

Osposobljenost kandidata za vršenje sudijske funkcije može se ocenjivati na osnovu rezultata razgovora i drugih metoda.

3) Dostojnost

Član 7

Moralne osobine koje sudiju čine dostojnim funkcije su: poštenje, savesnost, pravičnost, dostojanstvenost, istrajnost i uzornost.

Član 8

Moralno ponašanje uslovljava ugled suda, a ocenjuje se zavisno od: društvene odgovornosti za vršenje sudijske funkcije, nezavisnosti, nepristrasnosti, pouzdanosti i dostojanstva sudije, odgovornosti sudije za unutrašnju organizaciju suda i pozitivnu sliku o sudstvu u javnosti.

Ugled suda zavisi od znanja, sposobnosti, pravičnosti, efikasnosti, odvažnosti i časnog života sudije.

Svest o društvenoj odgovornosti sudije, izvire iz njihove obaveze da u razumnom roku obezbede sudsku zaštitu prava i sloboda.

Nezavisnost sudije ogleda se u njegovoj slobodi i sposobnosti da donosi nepristrasne odluke, na osnovu sopstvene ocene činjenica i sopstvenog shvatanja zakona, bez ograničenja, uticaja, podsticaja, pretnji, pritisaka i intervencija, ma od koga i bilo iz kojeg razloga.

Nepriistrasnost sudije ogleda se u posvećivanju jednake pažnje oprečnim interesima stranaka i objektivnom suđenju bez ideoloških, političkih i drugih predubeđenja ili predrasuda.

Pouzdanost i dostojanstvo sudije jednako se neguje i brani u vršenju sudijske funkcije i izvan nje.

Pozitivnoj slici o sudstvu u javnosti sudija doprinosi moralnim osobinama i ponašanjem.

Član 9

Dostojnost sudijskog pomoćnika ocenjuje se na osnovu mišljenja sudije, odnosno veća i sednice sudskog odeljenja u koje je sudijski pomoćnik raspoređen.

Dostojnost advokata ocenjuje se na osnovu mišljenja advokatske komore u čiji imenik je advokat upisan, a dostojnost advokatskog pripravnika ocenjuje se na osnovu mišljenja principala.

Dostojnost sudije za prekršaje ocenjuje se na osnovu mišljenja sednice sudija organa u kojem je sudija za prekršaje vršio, odnosno vrši funkciju.

Dostojnost ostalih kandidata ocenjuje se na osnovu mišljenja rukovodioca organa i organizacija u kojima kandidat radi.

II. Izbor sudije na stalnu funkciju po isteku trogodišnjeg mandata

Član 10

Po isteku trogodišnjeg mandata, sudija koji je prvi put biran, obavezno se bira na stalnu funkciju ako je svake godine u tom mandatu ocenjen ocenom "izuzetno uspešno obavlja sudijsku funkciju".

Po isteku trogodišnjeg mandata, sudija koji je prvi put biran, može biti biran na stalnu funkciju ako je u toku mandata ocenjivan ocenama "izuzetno uspešno obavlja sudijsku funkciju" ili "uspešno obavlja sudijsku funkciju".

Kriterijume, merila i postupak za vrednovanje rada sudija, koji će predstavljati osnov za gore navedeno ocenjivanje, utvrdiće Visoki savet sudstva posebnim aktom.

III. Izbor za sudiju suda višeg stepena

Član 11

Izbor za sudiju suda višeg stepena podrazumeva izbor sudije u sud višeg stepena, bez obzira na vrstu suda.

Osnovno merilo za izbor za sudiju suda višeg stepena je ocena rada.

Prilikom vrednovanja kandidata, uzimaju se u obzir i dodatna merila:

- 1) članstvo u izabranom ili arbitražnom sudu, kao i drugim oblicima alternativnog rešavanja sporova;
- 2) objavljeni stručni radovi, kao i izlaganje na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima;
- 3) učešće u izradi programa obuke i obučavanju sudija, sudijskih pomoćnika i sudijskih pripravnika;
- 4) učešće u programima stručnog usavršavanja u organizaciji institucije nadležne za obuku u pravosuđu;
- 5) akademski naziv (magistar ili doktor pravnih nauka);
- 6) poznavanje rada na računaru i stranih jezika.

Dostojnost sudije koji se prijavi za izbor za sudiju suda višeg stepena podrazumeva se.

Pravila o izboru za sudiju suda višeg stepena primenjuju se i na sudije za prekršaje, odnosno sudije prekršajnih sudova.

IV. Izbor predsednika suda

Član 12

Za predsednika suda može biti izabran sudija suda istog ili višeg stepena.

Predsednik suda, pored stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti za vršenje sudijske funkcije, mora da ima i sposobnost za rukovođenje i organizaciju poslova u sudu.

Sposobnost za rukovođenje i organizaciju podrazumeva:

- 1) sposobnost organizovanja rada u sudu;
- 2) poznavanje poslova sudske uprave;
- 3) ugled koji kandidat uživa među sudijama suda u kome obavlja sudijsku funkciju;
- 4) sposobnost uspešne komunikacije sa zaposlenima i strankama;
- 5) saradnja sa drugim institucijama i organima;
- 6) unapređivanje rada suda i uvođenje inovacija u radu koje olakšavaju i pospešuju rad suda;
- 7) dostojanstvo u predstavljanju suda;
- 8) zalaganje za očuvanje ugleda suda i sudija u javnosti.

Merila sposobnosti za rukovođenje i organizaciju su:

- 1) mišljenje sednice svih sudija suda iz koga potiče kandidat;
- 2) angažovanost u rešavanju predmeta i procenat ispunjenosti orijentacione norme;
- 3) doprinos stručnom usavršavanju sudija, sudijskih pomoćnika i drugih zaposlenih.

Merilo sposobnosti za rukovođenje i organizaciju poslova u sudu za kandidata koji vrši ili je vršio dužnost predsednika suda je i rezultat rada suda u toku njegovog mandata.

Ispunjenost navedenih merila utvrđuje se i na osnovu razgovora sa kandidatom.

Pre predlaganja kandidata za predsednika suda pribavlja se mišljenje sednice svih sudija suda u kome kandidat vrši sudijsku funkciju i sednice svih sudija suda za koji se predlaže predsednik.

Pre predlaganja kandidata za predsednika Vrhovnog kasacionog suda, pribavlja se mišljenje o kandidatima Opšte sednice tog suda i odbora Narodne skupštine nadležnog za pravosuđe.

Mišljenje se daje u formi pozitivnog ili negativnog mišljenja koje mora biti obrazloženo.

V. Izbor na stalnu funkciju sudije koji je biran po ranijim propisima i koji u vreme izbora vrši sudijsku dužnost

Član 13

Pretpostavlja se da sudija koji je biran po ranijim propisima i koji u vreme izbora vrši sudijsku dužnost, a prijavio se za izbor u sud iste vrste, odnosno istog stepena, ispunjava kriterijume i merila iz ove odluke.

Ova pretpostavka je oboriva, ukoliko postoje razlozi za sumnju da kandidat ispunjava kriterijume i merila iz ove odluke, zato što nije pokazao da je stručan, osposobljen i dostojan za vršenje sudijske funkcije.

Smatra se da kandidat nije ispoljio dovoljan nivo stručnosti ako je u poslednje tri godine imao ukinutih odluka znatno iznad proseka suda u kome vrši sudijsku dužnost.

Smatra se da kandidat nije ispoljio dovoljan nivo osposobljenosti ako u poslednje tri godine nije završio broj predmeta koji je određen Merilima za ocenu minimuma uspešnosti vršenja sudijske dužnosti koja će se privremeno primenjivati do dana početka primene odredaba čl. 21. do 28. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", broj 80/05) ili ako se zastarevanje krivičnog postupka može pripisati očiglednom propustu kandidata.

Smatra se da kandidat nije ispunio kriterijume i merila iz ove odluke ako mu je Veliko personalno veće utvrdilo razloge za razrešenje.

Visoki savet sudstva će u svakom konkretnom slučaju oceniti da li kandidat kome je u postupku pred Velikim personalnim većem izrečena disciplinska mera ispunjava kriterijume i merila iz ove odluke.

Član 14

Razlozi za sumnju u stručnost i osposobljenost kandidata obrazuju se zavisno od:

- 1) procenta ispunjenosti orijentacione norme;
- 2) broja meritorno rešenih predmeta i broja predmeta rešenih na drugi način;
- 3) broja potvrđenih, preinačenih i ukinutih odluka po pravnom leku;
- 4) broja otvorenih rasprava pred višim sudom koje se mogu pripisati propustu prvostepenog sudije;
- 5) broja predmeta u kojima je rasprava ponovo otvorena i vremena od zaključenja do ponovnog otvaranja nove rasprave;
- 6) koeficijenta ažurnosti;
- 7) vremena izrade odluka;
- 8) načina postupanja sa starim predmetima (broja primljenih i broja rešenih starih predmeta i u kojim rokovima);
- 9) broja zastarelih predmeta u krivičnim postupcima koji se mogu pripisati očiglednom propustu kandidata.

Razlozi za sumnju u dostojnost obrazuju se na osnovu postupaka koji nisu u skladu sa moralnim osobinama i moralnim ponašanjem sudija iz ove odluke.

Razlozi za sumnju u dostojnost postoje ako je u postupku pred Velikim personalnim većem utvrđeno da sudija obavlja druge poslove i službe koji su nespojivi sa sudijskom dužnošću.

Visoki savet sudstva će utvrđivati u svakom konkretnom slučaju dostojnost kandidata protiv koga se vodi krivični postupak.

VI. Izvori podataka i način pribavljanja podataka i mišljenja

Član 15

Opšti izvori podataka za sve kandidate su:

- 1) lična i radna biografija;
- 2) lični list.

Visoki savet sudstva, prilikom ocenjivanja stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti kandidata za sudiju i predsednika suda pribavlja podatke od suda iz kojeg potiče kandidat, neposredno višeg suda, Nadzornog odbora, Velikog personalnog veća u Vrhovnom sudu Srbije i drugih organa, a mišljenje od sednice svih sudija.

Podaci i mišljenje za kandidata koji ne radi u sudu pribavljaju se od organa i organizacija u kojima kandidat radi.

Podaci i mišljenje za kandidata koji dolazi iz advokature pribavljaju se od advokatske komore u čiji imenik je advokat upisan i Advokatske komore Srbije, a može se pribaviti i mišljenje sednice svih sudija suda za koji se kandidat prijavio.

Podaci za sudiju za prekršaje koji je kandidat za sudiju prekršajnih sudova pribavljaju se od organa za prekršaje i veća za prekršaje, a mišljenja od sednice sudija u organu za prekršaje i veća za prekršaje.

Visoki savet sudstva podatke o radu sudija sagledava na osnovu statističkih podataka koje sadrži obrazac - Izveštaj o radu sudija (T2), kao i obrazac iz AVP Programa za trgovinske, odnosno privredne sudove.

Visoki savet sudstva podatke o radu predsednika suda sagledava na osnovu statističkih podataka koje sadrži obrazac - Izveštaj o radu suda (T1) i obrazac - Izveštaj o radu sudije (T2), kao i obrazac iz AVP Programa za trgovinske, odnosno privredne sudove.

Stručnost i osposobljenost za vršenje sudijske funkcije utvrđuje se na osnovu Merila za ocenu minimuma uspešnosti vršenja sudijske dužnosti koja će se privremeno primenjivati do dana početka primene odredaba čl. 21. do 28. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", broj 80/05).

Merila stručnosti sudija organa za prekršaje koji se jave na oglas za prekršajne sudove utvrđuju se prema Pravilniku o orijentacionim merilima o potrebnom broju sudija i ostalih radnika u organima za prekršaje od 27. marta 1997. godine i godišnjim izveštajima, dopunjenim podacima iz člana 5. ove odluke.

VII. Prelazne i završne odredbe

Član 16

Do dana dobijanja ocene rada, stručnost i osposobljenost sudije koji je kandidat za izbor u sud višeg stepena utvrđuje se primenom merila propisanih u članu 14. stav 1. ove odluke.

Član 17

Do početka primene Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", broj 116/08) bodovi za ocene rada lica koje se prvi put kandiduje za obavljanje sudijske funkcije na trogodišnji mandat su:

100 bodova za ocenu - naročito se ističe;

70 bodova za ocenu - ističe se;

40 bodova za ocenu - zadovoljava.

Član 18

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".